976

COURAGE AND LOYALTY
DR.G.PUCHINGER

HET EERSTE GEBED VAN JESSICA.

HOOFDSTUK I.

HET KOFFIESTALLETJE EN DE EIGENAAR DAARVAN.

In een beschut en verborgen hoekje van een der vele spoorweg-bruggen, die over de straten van Londen heen loopen, kon men eenige jaren geleden, des morgens van vijf uur tot half negen, een net ingericht koffiestalletje zien, bestaande uit een drievoet en eene plank, waarop twee groote tinnen kannen geplaatst waren, met een klein vuur van houtskool onder elk daarvan, om de koffie kokende te houden gedurende de vroege ochtenduren, wanneer het werkvolk bij menigte naar de stad ging, op weg naar hun dagwerk. Dit koffiestalletje was zeer geliefd, want, behalve dat het beschut was, hetgeen van groot belang was op regenachtige morgens, stond het in zulk een afgelegen hoekje, dat de klanten die hun ontbijt in de open lucht gebruikten, niet zeer werden opgemerkt; bovendien was de eigenaar van het stalletje een zeer stil man, die er alleen aan dacht het bezige werkvolk te bedienen, zonder ze met praatjes op te houden. Hij was een

lange, magere, bejaarde man, met een buitengewoon deftig voorkomen, en iets ernstigs en geheimzinnigs in zijne manieren. Niemand kende zijn naam of woonplaats, behalve misschien de politie-agent die elk half uur langs het stalletje voorbij ging, en den ernstigen man daar achter gemeenzaam toeknikte. Weinige gaven zich de moeite onderzoek naar hem te doen, en, die het deden, konden alleen te weten komen, dat hij de gereedschappen voor zijn stalletje in een naburig koffiehuis bewaarde, waar hij elken morgen zijn drievoet, zijne plank en zijn aardewerk heen kruide, des morgens niet later dan half negen, waarna hij gewoon was met zachten tred en geheimzinnige houding, als een vluchteling weg te sluipen, terwijl hij menigen blik achterwaarts en om zich heen sloeg, alsof hij vreesde nagegaan te zullen worden, totdat hij onder de menigte verdween die de straten bedekte. Niemand had ooit de volhardende nieuwsgierigheid gehad, hem den geheelen weg naar zijn huis te volgen, of de andere middelen op te sporen waardoor hij in zijn onderhoud voorzag; maar gewoonlijk was zijn stalletje van klanten omringd, die hij met stillen ernst bediende, en die hem gaarne het gevraagde betaalden voor de verkwikkende koffie, die hij hun schonk.

Gedurende vele jaren had de menigte werkvolk bij het koffiestalletje onder den spoorweg-brug stil gestaan, toen op zekeren morgen, terwijl het een oogenblik slap was, de eigenaar plotseling een paar zeer heldere, groote

oogen gewaar werd, die op hem en de boterhammen op zijne tafel gericht waren met een blik, zoo hongerig als die van eene muis, door honger in een val gelokt. Een lang en mager gezicht behoorde bij de oogen; het was half bedekt door een menigte loshangend haar, dat over het voorhoofd en den hals nederviel, de eenige bedekking voor hoofd of nek, want eene gescheurde jurk, ter nauwernood vastgehouden door een paar gebroken banden, was over de bibberende schouders van het meisje heengegleden. Terwijl hij zich bukte naar een mand achter zijn stalletje, kreeg hij twee bloote voetjes in het oog, zich verwringende boven de vochtige straat, daar het kind eerst het eene en dan het andere oplichtte, om zich een oogenblikkelijk gevoel van warmte te verschaffen. Wie het ellendige kind ook mocht zijn, zij sprak niet; alleen bij elk stoomend kopje koffie, dat hij uit zijne kan schonk, vlamden hare donkere oogen begeerig op, en hij kon haar met de dunne lippen hooren smakken, als proefde zij in hare verbeelding de warme, geurige koffie.

»Kom nu!" zeide hij eindelijk, toen er slechts een jongen was overgebleven die langzaam zijn ontbijt gebruikte, en hij boog over zijn stalletje heen om op zachten toon te kunnen spreken, »waarom gaat gij niet heen, kleine meid? Kom, kom, gij blijft te lang, weet gij."

»Ik ga, mijnheer," antwoordde zij, de magere schouders ophalende om haar jurk hooger aan den hals te

trekken; »maar het regent buiten zoo, en moeder is den geheelen nacht weg geweest en heeft den sleutel meêgenomen; en het is zoo heerlijk de koffie te ruiken, en de politie-agent heeft mij niet geplaagd sedert ik hier ben. Hij denkt dat ik een klant ben, die mijn ontbijt gebruik." En het kind lachte spottend bij de gedachte aan zichzelf en den politie-dienaar.

»Gij hebt zeker nog geen ontbijt gehad," zeide de eigenaar van het koffiestalletje op denzelfden zachten, vertrouwelijken toon, over zijn stalletje leunende, zoodat zijn gezicht bijna de magere, scherpe trekken van het kind aanraakte.

»Neen," antwoordde zij koeltjes, »en ik zal zeer hongerig zijn vóór ik mijn middagmaal krijg, dat weet ik. Gij hebt niet dikwijls ergen honger, wel, mijnheer! Ik heb er nog geen pijn van in de ingewanden; maar vóór ik eten krijg zal het erg genoeg zijn, verzeker ik u. Ja, heel erg!"

Zij wendde zich om met een veelbeteekenend hoofdknikken, als om te zeggen, dat zij ééne ondervinding in het leven had, die hem geheel vreemd was; maar vóór zij een half dozijn stappen gedaan had, hoorde zij de zachte stem haar, nu wat harder, roepen, en in een oogenblik was zij weêr bij het stalletje terug.

»Kruip hier in," zeide de eigenaar met een voorzichtig gefluister; »hier is een weinig overgeblevene koffie en wat korstjes. Daar, gij moet nooit weer komen, weet gij. Ik geef nooit aan bedelaars, en als

gij gebedeld had, zou ik de politie geroepen hebben. Daar, houd uwe voeten bij het vuur. Zit gij nu niet goed?"

Het kind zag op met een gelaat, waarop de grootste tevredenheid te lezen stond. Zij zat op een ledige mand, met hare voeten dicht bij den pan met houtskool, en een kopje dampende koffie op haren schoot; maar haar mond was te vol om te antwoorden, behalve met een diepen hoofdknik, die onbegrensd genot uitdrukte. De man was een poos bezig met het inpakken van zijn aardewerk, maar nu en dan hield hij op om naar haar te zien, en zijn hoofd ernstig te schudden.

»Hoe heet gij?" vroeg hij eindelijk, »maar, het doet er niet toe! Het gaat mij niet aan hoe gij heet. Wat kan mij uw naam schelen?"

»Ik heet Jessica," zeide het meisje, »maar moeder en iedereen noemt mij Jes. Het zou u wel vervelen Jes te heeten, als gij in mijne plaats waart. Het is Jes hier en Jes daar, en iedereen laat mij boodschappen doen, en zij vinden er niets in mij te slaan, te schoppen en te knijpen. Kijk hier!"

Of hare armen zwart en blauw waren van de koude of door mishandeling, kon hij niet zeggen, maar hij schudde weêr ernstig met het hoofd, en het kind voelde zich aangemoedigd om voort te gaan.

»Ik wou, dat ik hier altijd kon blijven, juist zooals ik nu ben!" riep zij. »Maar, ik weet dat gij nu weggaat, en ik mag nooit weêr komen of gij zendt de politie op mij af!"

»Ja," zeide de eigenaar van het koffiestalletje, zeer zacht, en rondziende of er ook andere havelooze kinderen in het gezicht waren, »als gij belooft in een heele week niet weer te komen en het aan niemand te zeggen, moogt gij nog eens komen. Ik zal u nog eens trakteeren. Maar gij moet nu heengaan."

»Ik ga, mijnheer," zeide zij snel; »maar als gij soms een boodschap hebt die ik doen kan, zou ik die heel goed doen. Laat mij iets voor u dragen."

»Neen, neen," riep de man; »ga nu heen als een goed meisje, en pas op! Laat ik u eene geheele week niet zien."

»Goed!" antwoordde Jes, het op een loopen zettende over de beregende straat, als om hare gereede toestemming in den koop te toonen; terwijl de eigenaar van het stalletje, met menigen voorzichtigen blik om zich heen, zijne waar naar het naburige koffiehuis bracht, en gedurende het overige van den dag niet meer in de nabijheid van den spoorweg-brug gezien werd.

HOOFDSTUK II.

JESSICA'S VERZOEKING.

Jessica was van hare zijde aan de overeenkomst getrouw; en hoewel de ernstige, stille man onder de donkere schaduw van den brug elken morgen naar haar uitkeek, terwijl hij zijne klanten bediende, kreeg hij haar bleek gezicht en hare magere gedaante niet te zien. Maar toen de bepaalde tijd dáár was, vertoonde zij zich bij het stalletje, met hare hongerige oogen weder gericht op de hoopen kadetjes en boterhammen, die snel verdwenen op de aanvraag der koopers. De zaak was op het drukst, en het hongerige kind stond geduldig op zij te wachten, tot de menigte zich zou verwijderen. Maar zoodra de naaste kerkklok acht had geslagen, kwam zij wat dichter bij het stalletje, en op een teeken van den eigenaar kroop zij tusschen de schragen van zijne tafel door, en nam hare vroegere plaats op de ledige mand in. In zijne oogen scheen zij zelfs een weinig magerder en zeker haveloozer dan te voren; en hij legde een heel broodje, een oud, dat van den voorraad van gisteren was overgebleven, op haar schoot, terwijl zij het kopje koffie aan hare lippen bracht met hare beide verkleumde handen.

»Hoe heet gij?" vroeg zij, naar hem opziende met hare doordringende oogen.

»Waarom?" vroeg hij aarzelend, alsof hij niet gaarne zooveel van zichzelf vertelde; »mijn doopnaam is Daniël."

»En waar woont gij, mijnheer Daniël?" vroeg zij.

»O kom!" riep hij uit, »als gij brutaal wordt, moet gij maar liever weggaan. Wat gaat het u aan waar ik woon? Ik verzeker u, dat het mij niet kan schelen waar gij woont."

»Ik wilde u niet beleedigen," zeide Jes nederig; »ik dacht maar, dat ik gaarne zou weten waar een goed man, zooals gij, woont. Gij zijt een zeer goed man, niet waar, mijnheer Daniël?"

»Ik weet het niet," antwoordde hij onrustig, »ik ben bang van niet."

»O ja, dat zijt gij wel, en gij weet het ook wel," vervolgde Jes. »Gij maakt goede koffie, puik! en kadetjes ook! En ik heb u honderde malen gezien voor dat gij mij zaagt, en de politie laat u met rust, en zegt u nooit van weg te gaan. O ja! gij moet een zeer goed man zijn."

Daniël zuchtte en zette zijn aardewerk heen en weer, in ernstige gedachten verdiept, als peinsde hij over het begrip van goedheid van het kind. Hij maakt goede koffie, en de politie liet hem ongemoeid! Dat was waar, en toch, toen hij den voorraad stuivers natelde die hij in zijn sterken linnen zak bijeen verzameld had, zuchtte hij nog dieper. Hij liet opzettelijk een zijner

stuivers op de modderige straat vallen, en ging voort de overigen ijverig te tellen; terwijl hij steelsgewijze het meisje, dat aan zijne voeten zat, gadesloeg. Zonder eene schaduw van verandering op haar mager gelaat, bedekte zij het stuivertje met haar voet, en haalde het voorzichtig naar zich toe, terwijl zij voortging druk met hem te praten. Een oogenblik schoot er een pijnlijk gevoel door Daniël's hart, en toen wenschte hij zichzelf geluk, dat hij de jonge dief betrapt had. Het was nu tijd om heen te gaan; maar voor hij ging zou hij haar den blooten voet laten verzetten, en het stuivertje dat er onder verborgen lag voor den dag doen komen, en dan zou hij haar waarschuwen zich nooit weer nabij zijn stalletje te wagen. Dit was nu haar dank, dacht hij; hij had haar twee keer een ontbijt gegeven, en haar meer vriendelijkheid betoond dan hij in vele jaren aan eenig schepsel had bewezen, en bij de eerste gelegenheid keerde zich de jonge deern tegen hem en bestal hem! Hij dacht er treurig over na, toen Jessica's opgeheven gelaat eensklaps veranderde; een hooge blos bedekte hare bleeke wangen, en de tranen kwamen haar in de oogen. Zij bukte, en het geldstuk uit de modder oprapende, veegde zij het blank en schoon op hare lompen, en legde het op het stalletje dicht bij zijne hand, doch zonder iets te zeggen. Daniël keek haar ernstig en doordringend aan.

»Wat is dit?" vroeg hij.

»Asje blieft, mijnheer Daniël," antwoordde zij, »het is gevallen, en gij hebt het niet gehoord."

»Jes, zeide hij streng, »zeg mij er alles van."

»Och, asje blieft," snikte zij, »ik heb maar eens een stuivertje gehad, en het rolde zoo dicht bij mijn voet, en gij hadt het niet gezien; en ik verborg het snel; en toen dacht ik er aan hoe vriendelijk gij geweest waart, en hoe lekker de koffie en de broodjes zijn, en hoe gij bij uw vuur mij laat warmen; en toen kon ik het stuivertje niet langer houden. Gij zult mij zeker nooit weêr laten komen."

Daniël keerde zich een oogenblik om, zich bezig houdende met zijne kopjes en schoteltjes in de mand te doen, terwijl Jes bevende bij hem stond en groote tranen haar langs de wangen rolden. Het prettige, donkere hoekje, met het warme vuur van houtskool, en de geurige reuk van de koffie, was gedurende twee korte tijdperken een paradijs voor haar geweest; maar zij had zich aan de zonde schuldig gemaakt die er haar uit zou verdrijven.

Daar buiten de boog van den spoorweg-brug strekten zich de koude, akelige straten uit, zonder vriendelijke gezichten om haar te ontmoeten of warme kopjes koffie om haar te verkwikken; toch bleef zij treurig dralen om de woorden te hooren uitspreken, die haar zouden verbieden naar die gelukkige plaats terug te keeren.

Mijnheer Daniël keerde zich eindelijk om en ontmoette haren betraanden blik, met eene uitdrukking van zonderlinge aandoening op zijn eigen ernstig gelaat.

»Jes," zeide hij, »ik zou het nooit hebben kunnen

doen. Maar gij moogt hier elken Woensdag morgen komen, daar het heden Woensdag is, en er zal altijd een kopje koffie voor u zijn."

Zij dacht, dat hij meende, dat hij het stuivertje niet onder zijn voet zou hebben kunnen verbergen, en ging heen, een weinig bedroefd en verlegen, niettegenstaande hare groote vreugde, bij het vooruitzicht van zulk eene traktatie elke week; terwijl Daniël, nadenkende over den strijd die in het binnenste van het kind moest hebben plaats gehad, zijn weg ging, van tijd tot tijd zijn hoofd schuddende en bij zichzelf mompelende: »Ik zou het niet hebben kunnen doen; ik zou het nooit hebben kunnen doen."

HOOFDSTUK III.

EEN OUD VRIEND IN EEN NIEUW KLEED.

Week aan week, gedurende de drie laatste maanden van het jaar, verscheen Jessica elken Woensdag bij het koffiestalletje, en, nadat zij geduldig had afgewacht, tot ieder met ontbijten gedaan had, kreeg zij hare portie van de liefdadigheid van haren nieuwen vriend. Na verloop van eenigen tijd liet Daniël haar iets van zijne vracht naar het koffiehuis dragen, maar hij stond haar nooit toe hem verder te volgen, en lette er altijd op dat zij uit het gezicht was, eer hij zich in het verwarde doolhof van straten, in de richting naar zijn huis, begaf. Ook moedigde hij haar niet aan om hem vragen te doen; en dikwijls werden er slechts weinig woorden tusschen hen gewisseld, gedurende Jessica's ontbijt.

Wat Jessica's te huis betrof, zij maakte er geen geheim van; en Daniël zou haar hebben kunnen volgen zoo dikwijls hij verkoos. Het was eene enkele kamer, die eens een hooizolder geweest was boven de stal van een oude herberg, nu in gebruik voor twee ezels, het eigendom van fruitverkoopers, die op de omringende binnenplaats woonden. De ingang bestond in een houten

ladder, waarvan de sporten zwak en gebroken waren en die door een valluik naar den hooizolder voerde. Het inwendige van de woning was even akelig, en van gemakken beroofd als de stal beneden, met slechts een stroobed tot ligging, en eenige steenen en planken tot huisraad. Alles wat verpand kon worden was sedert lang verdwenen, en de moeder van Jessica betreurde het dikwijls, dat zij niet op dezelfde wijze over haar kind kon beschikken. Toch was Jessica haar nauwelijks tot last. Het was lang geleden sedert zij gezorgd had haar van spijzen of kleeding te voorzien, en het meisje moest zelf het voedsel verdienen of bedelen, dat haar in het leven behield.

Jessica was de slavin en boodschappenloopster van de buurt, en terwijl hare moeder haar sloeg, en haar talrijke meesters haar met werk overlaadden en haar mishandelden, was haar leven zeer hard. Maar nu had zij altijd den Woensdag morgen om op te rekenen en aan te denken, en spoedig opende zich voor haar een tweede tooneel van verwondering en genot.

Jessica was ver van huis gedwaald in de vroege schemering van een winteravond, na eene geweldige uitbarsting van hare beschonkene moeder, en zij snikte nog nu en dan hevig van pijn en vermoeienis, toen zij een weinig voor zich uit de lange, welbekende gedaante van mijnheer Daniël ontdekte. Hij was in het zwart gekleed, met een witten das, en stapte met snelle doch afgemeten schreden langs de verlichte straat. Jessica

vreesde hem aan te spreken, maar zij volgde hem op eenigen afstand, tot hij weldra stil hield aan het ijzeren hek van een groot gebouw, en, dit ontsluitende, door het gewelfde portaal liep, vervolgens met een zwaren sleutel de vleugeldeuren open sloot, en naar binnen ging. Het kind sloop achter hem aan, maar stond eenige oogenblikken bevende op den drempel stil, tot het flikkeren van een daarbinnen aangestoken licht haar noopte, zich eenige schreden verder te wagen, en eene met rood saai bedekte binnendeur open te stooten, slechts zoo ver, dat zij in staat was naar binnen te zien. Toen, langzamerhand moediger geworden, kroop zij er zelf door, terwijl zij de deur zachtjes achter zich toe trok. De plaats was half donker, maar Daniël stak al de gaslichten aan, en elk oogenblik maakte de verlichting schitterender. Zij stond in een met een tapijt bevloerden koorgang, met hooge eikenhouten banken aan elke zijde, bijna zoo zwart als ebbenhout. Eene galerei van hetzelfde donkere, oude eikenhout was aan den muur in het rond aangebracht, rustende op zware pilaren, achter eene waarvan zij half verborgen was, met levendige oogen Daniël nastarende, toen hij de trappen van den preekstoel beklom en daar de lichten opstak, aan haar verbaasden blik de schitterende pijpen van een daarachter geplaatst orgel ontdekkende. Spoedig daarna verdween de langzame en zachtloopende koster een minuut of twee in de sacristij, en Jessica, van deze korte afwezigheid gebruik makende, schoof stilletjes voort achter

de donkere banken tot zij de trappen van het orgel bereikte, met zijn gouden pronk. Maar op dit oogenblik verscheen mijnheer Daniël weer, gekleed in eene lange japon van zwarte serge; en terwijl zij als aan de plaats genageld scheen, bij het zien van de vreemde gedaante van haren beschermer, viel zijn oog op haar, en hij bleef ook een oogenblik sprakeloos, met eene uitdrukking van verbazing en schrik op zijn ernstig gelaat.

»Kom nu," zeide hij barsch, zoodra hij zijne tegenwoordigheid van geest terug had gekregen, »gij moet hier uitgaan. Dit is geene plaats voor uws gelijken. Het is voor dames en heeren, dus moet gij gauw wegloopen vóór er iemand komt. Hoe hebt gij den weg hierheen gevonden?"

Hij was zeer dicht bij haar gekomen, en bukte zich om haar in het oor te fluisteren, al den tijd onrustig naar den ingang omziende. Jessica's drukke tong was los gemaakt.

»Moeder heeft mij geslagen," zeide zij, »en mij de deur uitgezet, en ik zag u hier, daarom ben ik u gevolgd. Ik zal dadelijk weggaan, mijnheer Daniël, maar het is eene prettige plaats. Wat komen de heeren en dames hier doen? Zeg mij dit, en ik zal terstond heengaan."

»Zij komen hier om te bidden," fluisterde Daniël.

»Wat is bidden?" vroeg Jessica.

»Maar kind!" riep Daniël in groote verlegenheid. »Wel, zij knielen in die banken, de meesten echter

zitten; en de dominé op den preekstoel zegt aan God wat zij noodig hebben."

Jessica zag hem aan met zulk eene uitdrukking van verwondering, dat een flauwe glimlach op het ernstige gelaat van den koster speelde.

»Wat is een dominé en God?" zeide zij, »en hebben dames en heeren iets noodig? Ik dacht dat zij alles hadden wat zij behoefden, mijnheer Daniël."

»O!" riep Daniël, »gij moet heengaan, weet gij. Ze zullen terstond komen, en zij zouden zich ergeren als zij eene havelooze kleine heidin, gelijk gij zijt, hier zagen. Dit is de preekstoel, waar de dominé staat en voor hen preekt; daar zijn de banken, waar zij naar hem zitten te luisteren, of misschien gaan slapen; daar is het orgel dat speelt terwijl zij zingen. Dáár, nu heb ik u alles gezegd, en moet gij nooit weer komen, nooit."

»Mijnheer Daniël," zeide Jessica, »ik weet er niets van. Is er niet een donker hoekje ergens, waar ik mij kan verstoppen?"

»Neen, neen!" viel Daniël haar ongeduldig in de rede, »wij kunnen hier geen kleine heidin, zonder hoed of schoenen aan, gebruiken. Kom nu, het is nog maar een kwartier, en op 't oogenblik zal er iemand hier zijn. Loop gauw heen!"

Jessica verwijderde zich langzaam naar de roode deur, terwijl zij menigen reikhalzenden blik achterwaarts sloeg, maar mijnheer Daniël stond aan het einde van den

koorgang, haar ontevreden aanziende zoo dikwijls zij omzag. Zij bereikte eindelijk het portaal, maar reeds naderde er iemand de kerkdeur, en onder de lantaarn bij het hek stond een van hare natuurlijke vijanden, een politie-dienaar. Haar hart klopte snel, maar zij was bij de hand, en in een oogenblik ontdekte zij eene schuilplaats achter een van de deuren, waar zij in kroop om veilig te zijn, totdat het pad vrij zou wezen en de politie-agent verder op zijne patrouille zou zijn gegaan.

De gemeente begon spoedig op te komen. Zij hoorde het ruischen van zijden japonnen, en kon de heeren en dames zien voorbijgaan langs de nis tusschen de deur en de deurpost, waar zij zich bevond. Eens waagde zij het een mageren kleinen vinger uit te steken en een fluweelen mantel aan te raken, terwijl de dame, die hem droeg voorbijging, maar niemand betrapte haar op de daad, of vermoedde hare tegenwoordigheid achter de deur. Zij kon zien dat mijnheer Daniël het heel druk had met de menschen hunne plaatsen aan te wijzen, maar er bleef eene uitdrukking van schrik op zijn gelaat, en telkens keek hij angstig naar buiten in de duisternis; en vroeg zelfs eens aan den politie-agent of hij niet een haveloos kind had zien rondloopen. Na een poos begon het orgel te spelen, en Jessica, in haar schuilhoek gezeten, luisterde verrukt naar de liefelijke muziek. Zij wist niet wat haar deed schreien, maar de tranen kwamen zoo overvloedig, dat het niet hielp of zij de hoeken van hare oogen met hare harde knokkels afveegde;

daarom ging zij op den grond liggen, bedekte haar gelaat met de handen, en weende zonder terughouding. Toen het zingen gedaan was kon zij slechts een verward geluid opvangen, als van eene stem die sprak. Het portaal was nu ledig, en de roode deuren waren gesloten. Dit was het oogenblik om te ontsnappen. Zij stond van den grond op met een gevoel van vermoeidheid en droefgeestigheid; en terwijl zij treurig dacht aan het licht, de warmte en de muziek daar binnen de geslotene deuren, begaf zij zich naar de koude, donkere straten, en keerde langzaam huiswaarts met een bezwaard gemoed.

HOOFDSTUK IV.

KIJKJES IN HET FEEËNLAND.

Dit was niet de laatste maal dat Jessica zich achter de met saai bedekte deur verborg. Zij kon de dringende begeerte niet weerstaan, om telkens op nieuw dit geheimzinnig en gevaarlijk genot te smasmaken, en Zondag aan Zondag wachtte zij in de donkere straten op het oogenblik, wanneer zij ongemerkt kon binnensluipen. Zij leerde spoedig den juisten tijd kennen wanneer Daniël bezig was de lichten op te steken, vóór de politie-dienaar zijne plaats aan den ingang innam, alsmede het oogenblik wanneer het wijs en veilig was te vertrekken. Soms lachte het kind zacht bij zich zelf, tot zij schudde van onderdrukte vroolijkheid, als zij Daniël, onbewust van hare tegenwoordigheid in het portaal zag staan met zijn ernstig gelaat en deftige houding, om de gemeente te ontvangen, evenals hij zijne klanten aan zijn koffiestalletje ontving. Zij leerde den dominé van aangezicht kennen, den langen, mageren, bleeken heer, die door eene zijdeur inging, met gebogen hoofd, als ware hij in gedachten verzonken; terwijl twee kleine meisjes, ongeveer van haar leeftijd, met ernstige en toch vriendelijke gezichtjes, hem volgden.

Jessica stelde groot belang in de kinderen van den dominé. De jongste was blond, de oudste was bijna zoo groot als zij, en had even donkere oogen en haar; maar o! hoe duidelijk was het te zien, dat zij door teedere handen verzorgd werden. Somtijds, wanneer zij voorbijgegaan waren, sloot zij de oogen, en dacht er over na, wat zij toch wel zouden doen in de hooge, donkere banken daar binnen, waar geen plaats was voor een haveloos kind met bloote voeten zooals zij; en nu en dan eindigden hare overdenkingen in een snik, dien zij genoodzaakt was te onderdrukken.

Het was eene onuitsprekelijke verlichting voor Daniël, dat Jessica hem niet met vragen lastig viel, zooals hij gevreesd had, als zij des Woensdags morgens om haar ontbijt kwam; maar zij was daar te schrander en te slim toe. Zij wenschte dat hij zou vergeten dat zij er ooit geweest was, en spoedig werd haar wensch vervuld, en was Daniël niet meer ongerust, terwijl hij de lampen opstak, vreezende dat hij het verwilderd gelaat van het kind voor zich zou zien opdagen.

Maar de lichte zomeravonden naderden, en Jessica voorzag met schrik dat hare Zondagsvreugde weldra zou ophouden. Het gevaar van ontdekt te worden werd elke week grooter, want de zon ging later onder, en er zou geen kans zijn om ongemerkt naar binnen te gaan bij het volle daglicht. Reeds was er voorzichtigheid en behendigheid noodig, om op het rechte oogenblik gedurende de schemering binnen te sluipen; toch

kon zij het nog niet opgeven, en indien zij niet gevreesd had den heer Daniël boos te maken, zou zij besloten hebben er meê voort te gaan tot zij ontdekt werd. Zij konden haar toch niet erg straffen, omdat zij in het portaal eener kerk gestaan had.

Jessica werd echter ontdekt vóór de donkere avonden geheel voorbijgegaan waren. Het gebeurde op een avond dat de kinderen van den dominé, wat vroeger dan gewoonlijk naar de kerk komende, eene kleine havelooze gedaante met bloot hoofd en bloote voeten, snel den stoep voor hen uit zagen opstappen, en in het portaal verdwijnen. Zij stonden stil, zagen elkander aan, en toen, hand in hand, terwijl hun hart hevig klopte en zij beurtelings bleek en rood werden, volgden zij dit vreemde, nieuwe lid van huns vaders gemeente. De koster was nergens te vinden, maar hare vlugge oogen ontdekten den afdruk van natte kleine voeten, die den schoonen vloer voor haar betreden hadden, en in een oogenblik ontdekten zij Jessica, achter de deur zittende.

»Laat ons Daniël Standring roepen," zeide Winnie, het jongste meisje, zich aan hare zuster vastklemmende; maar zij had hardop gesproken; Jessica hoorde haar, en, eer zij een voet kon verzetten, stond zij voor haar met een ernstig en smeekend gelaat.

»O! laat mij niet wegjagen," riep zij; »ik ben een heel arm meisje, en dit is al het plezier dat ik heb. Ik heb u honderde malen gezien met dien langen heer,

die voorover loopt, en ik dacht niet dat gij mij zoudt wegzenden. Ik doe geen kwaad achter de deur, en als mijnheer Daniël mij ontdekt, zal hij mij geen koffie meer geven."

»Meisje," zeide het oudste kind op bedaarden, ernstigen toon, wij willen niet onvriendelijk jegens u zijn, maar wat komt gij hier doen, en waarom verbergt gij u achter de deur?"

»Ik hoor de muziek zoo gaarne," antwoordde Jessica, »en ik verlang te weten wat bidden is, en de dominé en God. Ik weet dat het alleen voor dames en heeren is, en mooie kinderen zooals gij; maar ik wou zoo gaarne eens naar binnengaan en zien wat gij doet."

»Gij zult bij ons in onze bank zitten," riep Winnie op levendigen, bewogen toon; maar Jeanne legde hare hand op den uitgestrekten arm van hare zuster, met een blik op Jessica's havelooze kleeding en verwarde haren. De zaak was moeielijk genoeg om haar verlegen te maken. De kleine verworpeling was blijkbaar te morsig en te verwaarloosd, dan dat zij haar konden noodigen om naast haar, in hare met rood gevoerde bank te zitten, en er kwamen geene arme menschen in de kerk, waar zij naast kon zitten. Maar Winnie, met een blos op de wangen en een blik vol verontwaardiging, zag hare oudere zuster verwijtend aan.

»Jeanne," zeide zij, haar Testament openende en haastig doorbladerende, »dit was papa's tekst eenigen tijd geleden: »Want zoo in uwe vergadering kwam

ꞏen man, met een gouden ring aan den vinger, in eene ꞏierlijke kleeding, en er kwam ook een arm man in, net eene slechte kleeding; en gij zoudt aanzien dengenen lie de sierlijke kleeding draagt, en tot hem zeggen: ꞏit gij hier op eene eerlijke plaats! en zoudt zeggen tot len armen: sta gij daar! of: zit hier onder mijne voetꞏank! Hebt gij dan niet in uzelven een onderscheid ꞏemaakt, en zijt rechters geworden van kwade overlegꞏingen?" Als wij dit meisje niet in onze bank nemen, ꞏebben wij het geloof van onzen Heer Jezus Christus, len Heer der heerlijkheid, met aanneming des persoons."

»Ik weet niet wat te doen," antwoordde Jeanne, ꞏuchtende, »de Bijbel schijnt duidelijk, maar ik ben ꞏeker, dat papa het niet gaarne zou hebben. Laat ons ꞏet den koster vragen."

»O neen, neen!" riep Jessica, »laat mijnheer Daniël nij niet zien. Ik zal heusch niet weêr komen en ik ꞏal beloven, dat ik niets zal trachten uit te vinden van God en den dominé, als gij mij maar wilt laten gaan."

»Maar meisje," zeide Jeanne op vriendelijken maar ꞏrnstigen toon, »wij moeten u leeren wie God is, ndien gij Hem niet kent. Onze papa is de dominé, ꞏn als gij met ons meê wilt gaan, zullen wij hem ꞏragen wat wij doen moeten."

»Zal mijnheer Daniël mij zien?" vroeg Jessica.

»Papa is alleen in de sacristij," antwoordde Jeanne, »en hij zal ons allen, aan u en aan ons zeggen, wat wij moeten doen. Gij zult niet bang voor hem zijn, wel?"

»Neen," zeide Jessica vroolijk, de kinderen van den dominé volgende, terwijl zij haar van binnen langs de kerk naar de sacristij geleidden. »Hij is niet zulk een verschrikkelijk persoon," zeide Winnie, haar bemoedigend aanziende, terwijl Jeanne zachtjes aan de deur tikte, en zij eene stem hoorden zeggen: »Kom binnen."

HOOFDSTUK V.

EENE NIEUWE WERELD OPENT ZICH.

De dominé zat in een gemakkelijken stoel voor een helder vuur, met een gezangboek in zijne hand, dat hij sloot toen de drie kinderen in de ge-pende deur te voorschijn traden. Jessica had zijn bleek n peinzend gelaat dikwijls uit haar schuilhoek gezien, naar zij had nooit den scherpen, ernstigen, doordrin-genden blik zijner oogen ontmoet, die al hare ellende cheen te doorzien, en terstond de geheele geschiedenis an haar treurig leven te lezen. Maar voor zij de oogen on nederslaan, of eene eerbiedige neiging kon maken, lonk in het gelaat van den dominé zulk een straal van nedelijdende teederheid, dat zij de oogen op hem ge-estigd hield, en nieuwen moed vatte. Zijne kinderen iepen naar hem toe, terwijl zij Jessica op den mat bij le deur lieten staan, en met levendige woorden en ge-aren vertelden zij hem in welke moeielijkheid zij zich evonden.

»Kom hier, meisje," zeide hij, en Jessica liep over len bekleedden vloer, tot zij vlak over hem stond met ver elkander geslagene armen, en oogen die hem vrij-noedig aanzagen.

»Wat is uw naam, mijn kind?" vroeg hij.

»Jessica," antwoordde zij.

»Jessica," herhaalde hij met een glimlach, dat is een rare naam."

»Moeder placht voor Jessica in de komedie te spelen, mijnheer," zeide zij, »en ik placht eene fee te zijn in de pantomime, tot ik groot en leelijk werd. Als ik mooi ben wanneer ik grooter wordt, zegt moeder, dat ik ook zal spelen, maar ik moet nog lang wachten. Zijt gij de dominé, mijnheer?"

»Ja," antwoordde hij, op nieuw glimlachende.

»Wat is een dominé?" vroeg zij.

»Een knecht," hernam hij, nadenkend in de roode sintels van het vuur starende.

»Papa!" riepen Jeanne en Winnie op een toon van verbazing, maar Jessica bleef den dominé aankijken, die haar nu weder in de heldere oogen zag.

»Van wie zijt gij de knecht, as je blieft, mijnheer?" vroeg zij.

»De knecht van God en van de menschen," antwoordde hij plechtig. »Jessica, ik ben uw knecht."

Het kind schudde met het hoofd en lachte een schellen lach, zij keek de kamer rond en naar de mooie kleeren van de dochters van den dominé, terwijl zij hare lompen dichter om zich heen trok en een weinig bibberde, als voelde zij een vlaag van den oostewind die scherp door de straten woei. Het geluid van haar schellen kinderlijken lach deed het hart van den dominé pijnlijk aan, en de tranen brandden onder zijne oogleden.

»Wie is God?" vroeg het kind. »Als moeder goed gemutst is zegt zij somtijds: »God zegen ons!" Kent gij hem, dominé?"

Maar voor hij tijd had te antwoorden, werd de deur naar de kerk geopend en Daniël stond op den drempel. Eerst keek hij effen vóór zich, maar toen werd zijn ernstig gelaat doodsch bleek, en hij hield de deur vast om zich te ondersteunen, tot hij zijne spraak en zijne tegenwoordigheid van geest herkreeg. Jessica keek ook rond, onthutst en besluiteloos, alsof zij wilde ontvluchten of zich verstoppen. De dominé sprak het eerst.

»Jessica," zeide hij, »er is een plaats dicht onder mijn preekstoel, waar gij moogt zitten en waar ik u al den tijd kan zien. Wees een goed meisje en luister, dan zult gij iets van God hooren. Standring, plaats dit kleine meisje vóór de banken, bij de trappen van den preekstoel."

Maar eer zij het van louter vreugde nog kon gelooven, bevond Jessica zich binnen in de kerk, tegenover het schitterende orgel van waar eene zachte melodie zich deed hooren. Niet ver van haar keken Jeanne en Winnie over haar bank heen met vriendelijke lachjes en blikken. Het was duidelijk, dat de oudste dochter van den dominé over haar gedrag bekommerd was, en zij maakte haar driftige teekens, wanneer zij moest opstaan en knielen; maar Winnie vergenoegde zich met tegen haar te glimlachen, zoo dikwijls haar hoofd boven de bank uitstak. Jessica was gelukkig, maar niet in het

minst verlegen. De heeren en dames geleken zeer veel op die zij dikwijls gezien had, toen zij eene fee was in de komedie, en spoedig werd hare aandacht geboeid door den dominé, wiens oogen dikwijls op haar rustten, terwijl zij vurig, met opgeheven gelaat naar hem opzag. Zij kon nauwelijks een woord verstaan van hetgeen hij zeide, maar zij hoorde gaarne de tonen zijner stem, en zag gaarne het teeder medelijden op zijn gelaat, wanneer hij op haar neerzag. Daniël liep dikwijls heen en weêr met eene uitdrukking van onrust en misnoegen op zijn gelaat, maar zij was onbewust van zijne tegenwoordigheid. Jessica was in spanning om te weten wat een dominé en God waren.

HOOFDSTUK VI.

HET EERSTE GEBED.

Toen de dienst geëindigd was, klom de dominé van den preêkstoel af, juist toen Daniël op het punt stond Jessica weg te zenden, en haar bij de hand nemende voor de oogen der geheele gemeente, leidde hij haar in de sacristij, waar Jeanne en Winnie hen spoedig volgden. Hij was vermoeid van zijn dagwerk, en zijn bleek gelaat was bleeker dan ooit, toen hij Jessica voor zijn stoel plaatste, waarin hij zich met een uitdrukking van vermoeidheid nederwierp; maar zijn hoofd op zijne hand leunende, zeide hij op zachten maar duidelijken toon: »Heere, deze zijn de lammeren uwer kudde. Help mij uwe lammeren te weiden!"

»Kinderen," zeide hij, met een glimlach op zijn vermoeid gelaat, »het is geene gemakkelijke zaak, God te kennen. Maar dit éene weten wij, dat Hij onze Vader is; — mijn Vader en uw Vader, Jessica. Hij heeft u lief en zorgt voor u, meer dan ik voor deze mijne meisjes.

Hij glimlachte tegen haar en zij tegen hem met eene uitdrukking, die Jessica gevoelde en verstond, en die haar tevens bedroefd maakte. Zij beefde een weinig en

het oor van den dominé ving duidelijk het geluid op van een flauwen maar bitteren zucht.

»Ik heb nooit een vader gehad," zeide zij treurig.

»God is uw Vader," antwoordde hij zeer zacht. »Hij weet alles, wat u betreft, omdat Hij overal tegenwoordig is. Wij kunnen Hem niet zien, maar wij hebben slechts te spreken, en Hij hoort ons; en wij mogen Hem alles vragen, wat wij noodig hebben."

»Wil Hij hebben, dat ik tot Hem spreek, evenals deze mooie kinderen, die schoon zijn en mooie kleêren hebben?" vroeg Jessica, angstig naar hare bemodderde voeten, haar vuile en gescheurde jurk ziende.

»Ja," zeide de dominé glimlachende en nogtans zuchtende, »gij moogt Hem op dit oogenblik vragen, wat gij noodig hebt."

Jessica keek in de kamer rond met groote, wijd geopende oogen, als zocht zij God te zien; maar toen sloot zij hare oogleden stijf dicht, en haar hoofd over hare hand heên buigende, zooals zij den dominé had zien doen, zeide zij: »O God! ik wou U graag kennen. En wilt Gij, as je blieft, mijnheer Daniël betalen voor de warme koffie, die hij mij gegeven heeft."

Jeanne en Winnie luisterden met onuitsprekelijke verbazing, maar de tranen stonden den dominé in de oogen, en hij zeide »Amen" op het eerste gebed van Jessica.

HOOFDSTUK VII.

MOEILIJKE VRAGEN.

Daniël had geene gelegenheid om met Jessica te spreken, want nadat hij gewacht had, tot de dominé de sacristij had verlaten, vond hij, dat zij door de zij-
ur was heêngegaan. Hij moest dus tot Woensdag morgen
achten, en het gezicht van haar mager gelaat was hem
elkom, toen hij het peinzend over het koffiestalletje
g heênkijken. Toch had hij besloten haar te verbieden
rug te komen, en haar met de politie te dreigen als
j haar ooit weêr in de kerk betrapte, waar hij zich
ornam in het vervolg scherper toe te zien. Maar vóór
j kon spreken was Jessica onder het stalletje doorge-
ropen, en had hare oude plaats op de omgekeerde mand
ngenomen.

»Mijnheer Daniël," zeide zij, »heeft God u al voor
nijne slokjes koffie betaald?"

»Mij betaald?" herhaalde hij, »God? neen."

»Wel, dan zal Hij het doen," antwoordde zij, veel-
eteekenend met het hoofd schuddende, »wees niet bang
oor uw geld, mijnheer Daniël, ik heb het Hem dikwijls
evraagd en de dominé zegt, dat Hij het het zeker doen zal."

»Jes," zeide Daniël streng, »hebt gij den dominé va mijn koffiestalletje verteld?"

»Neen," antwoordde zij met een helderen glimlach »maar ik heb het God honderde malen sedert Zonda gezegd, en Hij zal u zeker binnen een dag of twe betalen."

»Jes," vervolgde Daniël zachter, »gij zijt een schrande meisje, zie ik; en nu, pas op, ik ga u vertrouwen Gij moet nooit een woord van mij of mijn koffiestalletj reppen, omdat de menschen in onze kerk zeer voornaar zijn, en zij zouden het misschien beneden mij vinden dat ik een koffiestalletje houd. Zeer waarschijnlijk zou den zij zeggen, dat ik geen koster kan blijven, en i zou daardoor veel geld verliezen."

»Waarom houdt gij het stalletje dan?" vroeg Jessica

»Ziet gij niet hoeveel stuivers ik elken morgen krijg?" zeide hij, zijne linnen zak schuddende. »Ik verdien jaarlijks veel geld daarmede."

»Wat doet gij met zooveel geld?" vroeg zij, »geef gij het aan God?"

Daniël antwoordde niet, maar de vraag drong als een dolksteek in zijn hart. Wat deed hij met zooveel geld? Hij dacht aan zijne eenzame kamer, waar hij alleen woonde, ver van den spoorwegbrug, met slechts weinige gemakken, maar die een sterken en goed gesloten lesse naar bevatte, waarin zijn kasboek was, en zijne quitanties voor geld, dat hij op interest had uitgeleend, en een zak met goudstukken, waarvoor hij beide des Zondags en in

week had gezwoegd! Hij kon zich niet herinneren, it hij ooit iets had weggegeven, behalve de afval van koffie en de oudbakken kadetjes, waarvoor Jessica od bad hem te betalen. Hij kuchte, schraapte zijne eel en wreef zijne oogen, en toen, met zenuwachtige aarzelende vingers, nam hij een stuivertje uit zijn ik en liet het in Jessica's hand glijden. »Neen, een, mijnheer Daniël," zeide zij, »ik wil niet, dat gij ij een van uwe stuivertjes geeft. Ik wil, dat God u etalen zal."

»Ja, Hij zal mij betalen," mompelde Daniël, »er zal oedig een dag van afrekening komen."

»Houd God dagen van afrekening?" vroeg Jessica. Ik placht veel van de afrekeningdagen te houden, toen een fee was."

»Ja, Ja," antwoordde hij, »maar weinig menschen ouden van den dag van afrekening met God."

»Maar gij zult blijde zijn, niet waar?" zeide zij.

Daniël verzocht haar met haar ontbijt voort te gaan, n overwoog toen de gedachten, die hare vragen bij hem adden opgewekt. Zijn geweten zeide hem, dat hij niet lijde zou zijn, den dag van verantwoording bij God te ien aanbreken.

»Mijnheer Daniël," zeide Jessica, toen zij op het unt waren te scheiden, en hij het stuivertje, dat hij aar gegeven had, niet wilde terugnemen, »als het u niet chelen kan, zou ik gaarne morgen ochtend een kopje offie willen koopen, zooals de klanten, weet gij, en

ik zal Zondag geen woord van het stalletje aan den dominé zeggen ; wees maar niet bang."

Zij knoopte het stuivertje zorgvuldig in een punt van haar jurk, en met een vroolijken glimlach op haar mager gelaat verdween zij onder uit de schaduw van den brug, en was spoedig uit Daniëls gezicht.

HOOFDSTUK VIII.

EEN ONVERWACHTE BEZOEKER.

Toen Jessica in de straat gekomen was, waar het hofje in uitkwam, waar zij woonde, zag zij eene buitengewone levendigheid onder de bewoners, waarvan eene groep zich verzameld had om een langen heer, dien zij dadelijk als den dominé herkende. Zij baande zich een weg door hun midden, en het gelaat van den dominé verhelderde, toen zij zich aan hem vertoonde. Hij volgde haar door den lagen ingang, over de morsige plaats, door den stal, waar de ezels juist niet waren, de krakende sporten van de ladder op naar den ellendigen hooizolder, waar de pannen neervielen, en de gebroken glasruiten met vodden en papier gestopt waren. Dicht bij de oude, geroeste kachel, die tot verwarming diende, als er vuur in was, was eene korte plank over een paar steenen gelegd, en hierop ging de dominé zitten, terwijl Jessica op den grond voor hem zat.

»Jessica," zeide hij treurig, »woont gij hier?"

»Ja," antwoordde zij, »maar wij hadden eene mooiere kamer dan deze, toen ik eene fee was en moeder in de komedie speelde, en wij zullen het beter hebben, als ik

groot ben, ten minste, als ik mooi genoeg ben om even als zij te spelen."

»Mijn kind," zeide hij, »ik ben gekomen om uwe moeder te vragen, u school te laten gaan in eene prettige plaats, buiten op het land. Zou zij u laten gaan?"

»Neen," antwoordde Jessica, »moeder zegt, dat zij mij nooit wil laten leeren lezen of naar de kerk gaan; zij zegt, dat ik dan nergens meer toe zou deugen. Maar, asje blieft, mijnheer, zij weet niets van uwe kerk, en het is zoo ver af, en zij heeft mij nog niet betrapt. Zij is altijd erg dronken op Zondag."

Het kind sprak eenvoudig, alsof alles, wat zij zeide van zelf sprak, maar de dominé huiverde, en keek door de gebrokene ruit naar het kleine plekje donkere lucht boven hem.

»Wat kan ik doen?" zeide hij treurig, meer tot zich zelf sprekende.

»Niets, mijnheer," zeide Jessica, »laat mij u maar alleen Zondags komen hooren, en vertel mij van God. Als gij mij mooie kleêren gaaft, zooals die van uwe meisjes, zou moeder ze maar voor jenever verpanden. Gij kunt niets meer voor mij doen."

»Waar is uwe moeder?" vroeg hij.

»Uit, naar een drinkgelag," zeide Jessica, »en zij zal niet voor over een paar dagen 't huis komen. Zij zal niet naar u luisteren. De zendeling is er geweest, en zij heeft hem den trap af gegooid, zoodat hij

bijna dood was. Ze plachten moeder de helleveeg te noemen in de komedie, en niemand durfde met haar te spreken.''

De dominé zweeg eenige oogenblikken, in pijnlijke gedachten verzonken, want zijn blik werd duister als hij in de ellendige kamer rondzag, en zijn gelaat droeg eene uitdrukking van droefgeestigheid en teleurstelling. Eindelijk sprak hij weêr.

»Wie is mijnheer Daniël, Jessica?'' vroeg hij.

»O,'' zeide zij gevat, »hij is maar een vriend van mij, die mij slokjes koffie geeft. Gij kent toch niet alle menschen in Londen, mijnheer!''

»Neen,'' antwoordde hij glimlachende, »maar houdt hij een koffiestalletje?''

Jessica knikte met het hoofd, daar zij zich het spreken niet toevertrouwde.

»Wat kost een kopje koffie?'' vroeg de dominé.

»Een heel kopje kost een stuiver,'' antwoordde zij snel, »maar men kan een half kopje krijgen en er zijn kadetjes van een stuiver en van een halven stuiver.''

»Goede koffie en kadetjes?'' vroeg hij weder met een glimlach.

»Puik!'' hernam Jessica met de lippen smakkende.

»Wel,'' vervolgde de dominé, »zeg aan uw vriend, dat hij u elken morgen een heel kopje koffie en een stuivers broodje geeft, en dat ik het hem betalen zal, zoo dikwijls hij bij mij om het geld wil komen.''

Jessica's gelaat straalde van vreugde, maar een oogen-

blik later werd het weder bewolkt, toen zij aan Daniëls geheim dacht, en hare lippen beefden, toen zij het teleurgestelde antwoord gaf.

»Mijnheer," zeide zij, »ik ben zeker, dat hij niet zou kunnen komen; o neen! hij zou het niet kunnen doen. Het is zoo ver en mijnheer Daniël heeft overvloed van klanten. Neen, hij zou nooit om het geld bij u komen."

»Jessica," antwoordde hij, »ik zal u zeggen wat ik doen wil. Ik zal u elken Zondag twaalf stuiver toevertrouwen, als gij mij beloven wilt die aan uw vriend te geven, den eersten keer, dat gij hem ziet. Ik zal het zeker te weten komen, als gij mij bedriegt."

En de scherpe, doordringende oogen van den dominé staarden in die van Jessica, en wederom kwam de teedere, medelijdende glimlach op zijn gelaat.

»Ik kan anders niets voor u doen?" zeide hij op vragenden, treurigen toon.

»Neen, dominé," antwoordde Jessica, »vertel mij maar alleen van God."

Ik zal u één ding nu van Hem vertellen," antwoordde hij. »Als ik u in mijn huis nam om bij mijne kleine meisjes te wonen, zoudt gij gewasschen en nieuw gekleed moeten worden, om er u geschikt voor te maken. God wilde ons bij Hem in den hemel doen wonen, maar wij waren zoo zondig, dat wij er nooit toe geschikt zouden zijn geworden. Daarom zond Hij zijn eigen Zoon om onder ons te wonen, en voor ons te sterven, om onze zonden af te wasschen en ons nieuwe

kleederen te geven, om ons geschikt te maken in Gods huis te wonen. Wanneer gij God om iets vraagt moet gij zeggen: »Om Jezus Christus wil.” Jezus Christus is de Zoon van God.”

Na deze woorden ging de dominé voorzichtig den trap af, gevolgd door Jessica op hare bloote, vlugge voeten, en zij geleidde hem den naasten weg naar een van de groote straten der stad, waar hij afscheid van haar nam, zeggende: »God zegene u, mijn kind!” op een toon die diep in Jessica's hart zonk. Hij had zes stuivers in hare hand gelegd, om haar ontbijt voor de drie volgende morgens te betalen, en met een gevoel, alsof zij zeer rijk ware, keerde zij naar hare ellendige woning terug.

Den volgenden morgen vertoonde Jessica zich fier als eene klant aan Daniël's stalletje, en betaalde hare zes stuivers vooruit. Hij was een weinig ongerust over haar verhaal uit vrees, dat de dominé onderzoek naar hem zou doen; maar hij kon het kind niet weigeren dagelijks haar heerlijk ontbijt te komen halen. Als hij ontdekt werd, wilde hij liever beloven zijn koffiestalletje op te geven, dan de voorname menschen van zijne kerk te ergeren, maar tot dat dit gebeurde zou het eene dwaasheid zijn, het geld te verliezen, dat het hem elke week opbracht.

HOOFDSTUK IX.

JESSICA'S EERSTE GEBED VERHOORD.

Elken Zondag avond kon men het ongeschoeide en ongedekte meisje met zelfvertrouwen naar de kerk zien stappen, waar de rijke en fatsoenlijke menschen God aanbaden; maar voor zij hare plaats innam kleedde zij zich met een kleinen mantel en hoed, die eens aan de oudste dochter van den dominé behoord hadden, en bij Daniëls kleed bewaard werden, zoodat zij er een weinig fatsoenlijker uitzag in de oogen der gemeente. De dominé had geen aandachtiger toehoorder, en hij zou het magere, ernstige gezichtje gemist hebben, indien het niet te zien ware geweest op de plaats juist onder den preêkstoel. Bij het einde van elken dienst sprak hij een paar minuten met haar in de sacristij, waar hij dikwijls slechts een enkelen volzin zeide, want het werk van den dag had hem vermoeid. De twaalf stuivers, die altijd op den schoorsteenmantel lagen, daar door Jeanne en Winnie bij beurten neêrgelegd, werd terstond, volgens belofte, aan Daniël overhandigd, als zij de kerk verliet, en zoo kreeg Jessica elke week haar ontbijt. Maar eindelijk kwam er een Zondag avond toen de dominé, naar den preêkstoel gaande, het peinzende, hongerige

gelaat miste, en de twaalf stuivers bleven onaangeroerd op den schoorsteenmantel in de sacristij. Daniël keek elken morgen angstig naar haar uit, maar geen Jessica sloop in zijn verborgen hoekje, om naast hem te zitten met haar ontbijt op den schoot, hem eene menigte vreemde vragen doende. Hij gevoelde hare afwezigheid meer dan hij had kunnen denken. Het kind ging hem niet aan, zeide hij tot zich zelf, en toch voelde hij, dat zij hem wel aanging, en dat hij niet kon nalaten ongerust over haar te zijn. Waarom had hij nooit gevraagd, waar zij woonde? De dominé wist het, en een oogenblik dacht Daniël er aan het hem te gaan vragen, maar dat kon achterdocht verwekken. Hoe toch kon hij zooveel bezorgdheid verklaren, daar men veronderstelde, dat hij alleen van hare afwezigheid een Zondag avond in de kerk wist? Het zou gevaarlijk zijn, en bovendien, Jessica ging hem niet aan. Hij ging dus naar huis, keek zijn kasboek na, telde zijn geld en vond tot zijne vreugde, dat hij bijna *f* 5000 had verzameld, en dat er elke week meer bij kwam. Maar toen den volgenden Zondag Jessica's plaats weêr ledig was, overwon de angst van den ernstigen koster zijne vrees en zijne voorzichtigheid. De dominé was naar de sacristij gegaan, en stond met zijn arm op den schoorsteenmantel geleund, en zijne oogen gevestigd op het onafgehaalde geld, dat Winnie daar voor den dienst had neêrgelegd, toen er aan de deur werd geklopt, en Daniël met eerbiedige, doch aarzelende houding binnentrad.

»Wel Standring?" zeide de dominé, vragend.

»Mijnheer," zeide hij, »ik ben ongerust over dat meisje, en ik weet, dat gij eens bij haar geweest zijt; zij heeft het mij gezegd, en daarom ben ik zoo vrij u te vragen waar zij woont, en ik zal gaan zien, wat er van haar geworden is."

»Dat is goed Standring," antwoordde de dominé, »ik ben ook ongerust over het kind, en mijne meisjes evenzeer. Ik dacht er over, zelf te gaan, maar ik heb het juist zeer druk."

»Ik zal gaan, mijnheer," hernam Daniël snel; en nadat hij de noodige aanwijzingen omtrent Jessica's woonplaats ontvangen had, deed hij de lichten uit, sloot de deur en begaf zich op weg naar zijne eenzame woning. Maar ofschoon het al donker werd op dien Zondag avond, en Jessica's woning ver af was, vond Daniël dat zijn angst hem niet toeliet naar zijne eenzame kamer terug te keeren. Het hielp niet, dat hij bij zich zelf redeneerde, terwijl hij op den hoek der straat stond, ontrust en verlegen, en zijn geweten geruststellende met de belofte, dat het het eerste zou zijn, wat hij des morgens zou doen, nadat hij zijn koffiestalletje gesloten had. In het flauwe, schemerachtige licht van den zomeravond, die ten einde spoedde, verbeeldde hij zich Jessica's magere gedaante en bleek gezicht voor zich uit te zien gaan, en nu en dan om te zien, of hij haar volgde. Het was slechts verbeelding en hij lachte zich zelf een weinig uit, maar het was een schorre

ach en hij had een benauwd gevoel in zijn keel, aarom knoopte hij zijn zondagsche jas over zijn borst, vaar zijn zilver horlogie en ketting verleidelijk hingen, goed dicht, en begaf zich met snelle schreden naar het nidden der stad. Het was nog niet geheel donker, toen nij het hofje bereikte, en struikelde over den nauwen ngang, die er heên voerde, maar Daniël aarzelde, toen nij de staldeur opende en in de ledige, donkere ruimten staarde, waar hij niets kon onderscheiden. Hij dacht, lat hij beter deed heên te gaan, terwijl hij het veilig loen kon; maar terwijl hij stil stond met zijne hand op len roestigen kling, hoorde hij eene flauwe, zachte stem door de reten van de zoldering boven hem.

»Onze Vader," zeide de stem, »zend, asje blieft, iemand bij mij, om Jezus Christus wil, Amen."

»Hier ben ik, Jes," riep Daniël, met een hevig bonzen van zijn hart, zooals hij het in jaren niet gevoeld had en waardoor hij bijna geen adem kon halen, terwijl hij in de duisternis rond keek, tot hij eindelijk schemerachtig de ladder onderscheidde, die naar den zolder voerde; zeer voorzichtig, maar met eene drift, die hem zelf verbaasde, klom hij de krakende sporten van de ladder op en trad de akelige kamer binnen, waar het kind in verlatenheid en donkerheid lag. Gelukkig had hij zijn luciferdoosje in zijn zak, en het eindje van eene waskaars, waarmede hij de lampen opstak, en een oogenblik later bescheen een lichtstraal Jessica's bleeke gelaatstrekken. Zij lag op een stroobed onder het

schuine dak, daar, waar de pannen nog niet afgevallen waren, met hare lompen tot eenige bedekking, maar toen zij Daniël's gelaat over zich zag heênbuigen, schitterde er een heldere glimlach in hare oogen.

»O!" riep zij verheugd, maar met een zwakke stem, »het is mijnheer Daniël! Heeft God u gezegd hier te komen, mijnheer Daniël?"

»Ja," zeide Daniël, nevens haar knielende, hare vermagerde hand in de zijne nemende, en het verwarde haar van haar vochtig voorhoofd verwijderende.

»Wat heeft Hij u gezegd, mijnheer Daniël?" vroeg Jessica.

»Hij heeft mij gezegd, dat ik een groot zondaar ben," antwoordde Daniël. »Hij heeft mij gezegd, dat ik een weinig nietig geld meer lief heb dan een arm, onbevriend, hulpeloos kind, dat Hij mij gezonden had, om te zien, of ik haar om zijnentwil eenig goed wilde doen. Hij keek mij aan, of liever de dominé doorschouwde mij, en zeide: »Gij dwaas, in dezen nacht zal men uwe ziel van u afeischen, en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?" En ik kon Hem niets antwoorden, Jes. Hij kwam met mij afrekenen en ik kon Hem geen woord antwoorden."

»Zijt gij dan geen goed man, mijnheer Daniël?" fluisterde Jessica.

»Neen, ik bên een ellendig zondaar!" riep hij, terwijl de tranen hem langs de wangen rolden. »Ik ben gedurig in Gods huis geweest, maar alleen om geld

te verdienen, ik ben ijverig en braaf geweest, maar alleen om geld te verdienen, en nu ziet God mij aan en zegt: »Gij dwaas!" O, Jes, Jes! Gij zijt meer geschikt om naar den hemel te gaan, dan ik het ooit in mijn leven geweest ben."

»Waarom vraagt gij Hem niet u goed te maken, om Jezus Christus wil?" vroeg het kind.

»Ik kan niet," zeide hij. »Ik heb Zondag aan Zondag neêrgezeten, als de dominé bad, maar altijd dacht ik er aan, hoe rijk sommige van de menschen waren, die rijtuig hielden. Ik heb altijd het geld lief gehad en aangebeden, en ik heb u bijna van honger laten sterven, liever dan gevaar te loopen mijn winst te verliezen. Ik ben een zeer zondig mensch."

»Maar gij weet, wat de dominé dikwijls zegt," fluisterde Jessica: »Hierin is de liefde, niet dat wij God lief gehad hebben, maar dat Hij ons lief gehad heeft, en Zijn Zoon gegeven heeft tot eene verzoening voor onze zonden."

»Ik heb het zoo dikwijls gehoord, dat ik het niet meer voel," zeide Daniël. »Ik placht het den dominé gaarne te hooren zeggen, maar nu gaat het het eene oor in en het andere uit. Mijn hart is zeer hard, Jessica."

Bij het flauwe schijnsel der kaars, zag Daniël de peinzende oogen van Jessica met een droevigen, liefhebbenden blik op hem rusten; toen hief zij de zwakke hand naar haar gezicht op, en legde die over hare ge-

slotene oogleden, en hare koortsachtige lippen bewogen zich langzaam.

»God," zeide zij, »maak, asje blieft, het hart van den heer Daniël zacht, om Jezus Christus wil, Amen."

Zij sprak niet weder, en Daniël ook niet, gedurende eenigen tijd. Hij trok zijne zondagsche jas uit, en legde die over de magere, bibberende gedaante, die zelfs op dezen zomeravond van koude beefde; en terwijl hij dit deed, herinnerde hij zich de woorden, die de Heer zegt, dat Hij op den oordeelsdag zal uitspreken: »Voor zooveel gij dit aan een van deze minste mijner broederen gedaan hebt, hebt gij het Mij gedaan."

Daniël Standring voelde zijn hart zich met liefde tot den Zaligmaker neigen, hij boog zijn hoofd over zijne handen en riep, uit de diepte van een verslagen hart: »O God! wees mij zondaar genadig."

HOOFDSTUK X.

DE SCHADUWEN DES DOODS.

Er werd den volgenden morgen geen koffiestalletje onder den spoorwegbrug geopend, en de gewone klanten van Daniël stonden verbaasd, toen zij het ledige hoekje naderden, waar zij gewoon waren hun vroeg ontbijt te gebruiken. Het zou hen nog meer verwonderd hebben, indien zij hadden kunnen zien, waarmede hij zich op den ellendigen zolder bezig hield. Hij had eene vriendelijke vrouw uit de buurt opgedragen voedsel en brandstof te koopen, en den geheelen nacht had hij bij Jessica gewaakt, die licht in het hoofd en ijlende was, maar in hare onsamenhangende gedachten en woorden sprak zij dikwijls tot God, en bad voor haren heer Daniël. De buurvrouw verhaalde hem, dat de moeder van het kind eenige dagen te voren weggegaan was, vreezende dat zij eene aanstekelijke ziekte had, en dat zij alleen haar van tijd tot tijd verzorgd had. Zoodra de morgen aanbrak zond hij om een dokter, en nadat hij diens toestemming verkregen had, wikkelde hij de arme, verlatene Jessica in zijn jas, en haar zachtkens in zijne armen de ladder afdragende, bracht hij haar in een rijtuig, dat de buurvrouw voor den ingang

van het hofje had laten komen. Hij had besloten haar naar zijne eigene, eenzame woning te brengen; en toen de eigenares van zijne kamers, met de handen in de zij, in hare deur stond, om het ellendige, verwaarloosde kind den toegang te versperren, werd haar het zwijgen opgelegd door het blinken van een goudstuk, dat Daniël in de palm van hare harde hand liet glijden. Met de post van dien namiddag kreeg de dominé den volgenden brief:

»Wel Eerwaarde Heer!

Als gij zoo goed wilt zijn onder mijn nederig dak te komen, zult gij het genoegen hebben de kleine Jessica te zien, die aan den rand des grafs is, tenzij God in zijne genade haar herstelle. Hopende, dat gij deze vrijheid zult verschoonen, daar ik het kind niet kan verlaten, noem ik mij met achting

Uw onderdanige dienaar:
Daniël Standring.

P.S. Jessica verzoekt hare eerbiedige groeten aan de jufvrouwen Jeanne en Winnie.”

De dominé legde het boek, waarin hij zat te lezen, ter zijde, en vertrok zonder dralen naar de woning van zijn koster. Daar lag Jessica rustig op Daniëls bed, maar de magere trekken waren doodelijk bleek, en de ingezonkene oogen schenen met een wegstervend licht.

Zij was te zwak om het hoofd om te draaien, toen de deur open ging, en dominé hield een oogenblik stil, naar haar en Daniël ziende, die, aan het hoofd van het bed gezeten, de papieren in zijn lessenaar doorbladerde, en nog eens de spaarpenningen van zijn geheele leven natelde. Maar toen de dominé in het midden van de kamer kwam, bedekte een hoog rood de bleeke wangen van Jessica.

»O, dominé!" riep zij, »God heeft mij alles gegeven wat ik wenschte, behalve dat Hij mijnheer Daniël nog niet betaald heeft voor de koffie, die hij mij placht te geven."

»O, maar God heeft mij dubbel en dwars betaald!" zeide Daniël, opstaande om den dominé te ontvangen. »Hij heeft mij mijne eigene ziel daarvoor in de plaats gegeven. Mag ik zoo vrij zijn eens met u te spreken, mijnheer? Gij zijt een zeer geleerd man en een groot prediker, en vele menschen verdringen zich om u te hooren, zoodat ik dikwijls zeer verlegen ben om plaatsen voor hen te vinden; maar terwijl ik iederen gezegenden Zondag naar u luisterde, verloor ik mijne ziel, en gij hebt nooit tot mij gezegd, ofschoon gij mij honderde malen gezien hebt: »Standring zijt gij een gered zondaar?"

»Standring," zeide de dominé op een toon van groote droefheid, »ik heb het altijd voor eene uitgemaakte zaak gehouden, dat gij een Christen waart."

»Ach!" vervolgde Daniël, nadenkend, »maar God had

iemand noodig om mij die vraag te doen, en daar Hij niemand in de gemeente vond, zond hij dit arme, kleine meisje tot mij. Wel, het kan mij nu niet schelen, het u te zeggen, zelfs al moet ik de plaats verliezen, maar sedert langen tijd, bijna tien jaren, heb ik op werkdagen een koffiestalletje in de stad gehouden, en door elkander zes gulden in de week verdiend; maar ik was bang dat de kerkvoogden die zaak niet zouden goedkeuren, als beneden mij zijnde, en daarom heb ik er een diep geheim van gemaakt, en altijd des morgens vroeg gesloten. Ik was het, die Jessica haar kopje koffie verkocht, waarvoor gij betaald hebt, mijnheer."

»Daar is geen kwaad in, mijn goede man," zeide de dominé vriendelijk, »gij behoeft er geen geheim van te maken."

»Wel," hernam Daniël, »de vragen, die dit arme schepseltje mij gedaan heeft, zijn sneller en dieper in mijn geweten gedrongen dan al uwe preeken, als ik het zeggen mag. Zij is dikwijls des morgens gekomen en keek mij aan met hare lieve oogen, zeggende: »Hebt gij den Heer Jezus niet lief, mijnheer Daniël?" »Zijt gij niet heel blijde dat God uw Vader is, mijnheer Daniël?" »Komen wij elken dag dichter bij den hemel, mijnheer Daniël?" En eens op een dag zeide zij: »Zult gij al uw geld aan God geven, mijnheer Daniël?" O! die vraag heeft mij inderdaad tot nadenken gebracht en zij is tot heden toe nooit beantwoord. Terwijl ik hier bij het bed gezeten heb, heb ik al

mijn geld geteld, het is ƒ 4764.85, en ik heb gezegd: »Heer het is alles het uwe, en ik zou het liever tot den laatsten stuiver toe willen missen dan het kind te verliezen, als het uw gezegende wil is haar leven te sparen.""

Daniëls stem beefde bij de laatste woorden, en zijn gelaat zonk op het kussen neêr, waar Jessica's zwak en onbewegelijk hoofd lag. Er was eene vriendelijke, eenigszins verrassende glimlach op haar gelaat, en zij lichtte hare vermagerde hand op, om op het naast haar gebogen hoofd te steunen, terwijl zij de oogen sloot en die met hare andere zwakke hand bedekte.

»Onze Vader," zeide zij met een zacht gefluister, dat nogtans de ooren van den dominé en den koster bereikte, »ik heb u gevraagd mij thuis in den hemel te doen komen, maar als mijnheer Daniël mij noodig heeft, laat mij dan, asje blieft, nog wat blijven, om Jezus Christus wil, Amen."

Gedurende eenige minuten na het gebed van Jessica was er een diep, onafgebroken stilzwijgen in de kamer. Daniël hield nog zijn gelaat in het kussen verborgen, en de dominé stond er bij met geslotene oogen, alsof hij ook bad. Toen hij weêr opkeek naar het arme, verlatene kind, zag hij, dat de zwakke hand van haar gezicht was gevallen, waarop rust en vrede te lezen waren, terwijl haar adem zwak maar geregeld door de geopende lippen kwam. Hij nam hare kleine hand in de zijne met een gevoel van vrees en droefheid, maar in plaats van de akelige koude des doods, voelde hij de

aangename warmte en vochtigheid des levens. Hij raakte Daniëls schouder aan, en toen deze zijn hoofd met plotselingen schrik oplichtte, fluisterde hij hem toe: »Het kind is niet gestorven, maar slaapt."

Eer Jessica geheel hersteld was, huurde Daniël een huisje voor zich en zijn pleegkind, om in te wonen. Hij deed overal onderzoek naar hare moeder, maar zij werd nooit weêr in hare oude wijk gezien, en hij was zeer verheugd, dat er niemand was om hem van Jessica te scheiden. Toen zij sterk genoeg was, hadden zij menige prettige wandeling te zamen in den vroegen morgen, als zij hunne schreden naar den spoorwegbrug richtten, waar het meisje hare plaats achter het stalletje innam, en spoedig de dagelijksche klanten leerde bedienen; en menigen gelukkigen dag werd er doorgebracht met het vegen en schoonmaken van de kerk, waar zij eerst zoo stil was binnengeslopen. Het was hare grootste vreugde, voor den preêkstoel, de sacristij en de bank, waar de kinderen van den dominé zaten, te zorgen, terwijl Daniël en de vrouw, die hij daartoe gebruikte, het overige van het gebouw schoonmaakten. Menigen Zondag ook dachten de dominé in zijn preekstoel, en zijne dochtertjes in hunne bank, en Daniël, terwijl hij zacht door de koorgangen liep, als hunne oogen het levendige, ernstige, gelukkige gelaat van Jessica aanschouwden, aan den eersten keer, toen zij haar in het midden der gemeente zagen zitten, en aan Jessica's eerste gebed.